

1. maja pokažimo našo silno moč - v opomin vsem hlapcem imperializma, ki bi hoteli razbijati našo enotnost v borbi za narodno enakopravnost, demokracijo, neodvisnost in mir!

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 3. šte. 578 - Cena 6 lir - 4 jugolire - 2.50 din

Postnina plačana v gotovini
Spedizione in abbon. postale

TRST torek, 29. aprila 1947

UREDNIŠTVO in UPRAVA, PIAZZA GOLDONI št. 1 - 1
Tel. št. Ur. 93806, 93808 Upr. 93807, Rokopisli se ne vračajo

SESTA OBLETNICA OF V TRSTU

Prvor. tov. Branka Bahiča

Na svečani proslavi VI. obletnice ustanovitve OF v dvanajstih letih delavci so govorili tov. Bahič Branka, tajnik SIAU. Na kratko je opisal nastanek OF in razvoj vse do danes. Med drugim je dejal:

Leto 1941, ko je razpadla stranka Jugoslavija, in so stari voditelji prepustili slovenski narod svoji usodi, se je razočaral: toda na Primorskem je prišel tla iz tla glas, glas o OF. Na Primorskem je OF postala organizacija in iniciator borbe narodov italijanske krajine v boju proti fašizmu. OF je bila vzgled in pouk tudi italijanskim demokratičnim množicam, ki so po vzgledu OF šle v boj. OF je postavila v Italijo razliko med fašistično Italijo in italijanskim demokratičnim ljudstvom, ki ga je fašizem tlačil in izemal. S svojo napredno socialno usmerno je OF nujno potrebovala narodno osvobodilno vojsko proti fašizmu slovenske in italijanske množice. Tako je OF kot iniciator in organizator borbe proti fašizmu, sešla vse demokratične sile Julijske krajine.

OF je uspel! Vendar pa OF slovenskega naroda ni dosegla, kar si je postavila za cilj. Niso se vsi Slovenci združili v našo svojo svobodno državo.

Danes del slovenskega naroda na Primorskem utrjuje vodjo borbo za priključitev k Jugoslaviji. Pomagamo ji, naj utrjuje do kraja do končne osvoboditve. V tej pravi borbi jim bomo pomagali po tisti svojih močeh.

Po zaslugi naših večeršnjih zveznikov bo del slovenskega naroda ostal pod Italijo, del pa na STO-ju. Toda borba se bo nadaljevala, dokler si ne slovenski narod pridobi vse svojih pravic. Zato je naša naloga sedaj, da ne odločimo v enotni, kakor je slovenski narod v času narodno osvobodilne vojne pod vodstvom OF. Slovenski narod je zmagal, ker je bil enoten in dosegel v borbi proti sovražnikom uspeha, zmaga bomo tudi mi, če bomo hoteli po poti OSVOBODILNE fronte slovenskega naroda.

Ko se naša borba danes nadaljuje, moramo ohraniti isto enotnost, kakor jo je slovenski narod pod vodstvom OF ustvaril že v času borbe. Vse politične razlike, enotnost in pomeni slabosti in moči, pomeni, služiti sovražnikom slovenskega ljudstva.

V Trstu in Gorici, se je nabralo nekaj slovenskih italijancev, mišle, da bodo našli tu zatočišče. Dnes ti ljudje nadaljujejo svoje po naše pravice. Razbijati hočejo, razbijati v roke strance. Gojenje tako svobode, da bodo tudi fašisti lahko nemoteno delovali.

Nekateri tej propagandi naslednje, nekateri v dobri veri, drugi pa v namenu, v tako doprinesejo k pokoncu, razbijati enotnost našega naroda. Izdati so gačeli časopis, ki se imenuje demokracija. Glavni nekakšne demokracije zveze. Toda že v prvi številki si postavili kot prvo in glavno nalogo, blati novo Jugoslavijo. Na isti je njegovo pisanje je satira, ki trka agentov novega fašizma. Do večerja so bili zvesti mihi Duceja in Hitlerja, danes šteta, Trumana in Churchillja. Tako nadaljujejo svoje podlo izdajstvo, ki so ga začeli že v stari Jugoslaviji, ga nadaljevali pod okupacijo in ga nadaljevali sedaj, ko so si narodi Jugoslavije v takih in takih zrtvami pridobili svobodo.

Slovenski narod bo enotno odločil tako početje in umiril vse svoje sovražnike, kakor je to že storil v času narodno osvobodilne vojne pod vodstvom OF. Ni nobene druge poti v borbi za pravo slovenskega naroda kot je pot OF, kakor jo je hodila v naših letih, to je pot enotnosti, edinstva in povezanosti v borbi proti sovražnikom ljudstva. OF, sledena naprednim načelom, mora nadaljevati borbo za svobodo slovenskega ljudstva in mora biti avangarda v borbi za enotnost. V tej borbi mora imeti demokratični množični narod v skupni borbi proti sovražnikom demokracije, Slovenski je bil dosegel osvoboditve, ker OF takina mora biti tudi naša borba, kar smo si postavili za cilj, in od sedaj ne bomo odstopili.

Agarna reforma v Romuniji

Bukarešta, 21. (ATI - TASS) — Na podlagi agrarne reforme bodo zemljišč 494.000 ha zemlje veleposredništvu, ki bo razdeljena med 780.000 kmetov. Število kmetov, ki bodo na ta način postali lastniki, se ocenjuje na približno 2.500.000. Ostala zemlja pa bo prešla kmetom s poslasti od 10 do 15 ha zemlje.

ZA ZMAGO ENOTNOSTI IN BRATSTVA

SIAU ostro obsoja hujskaško gonjo strank bivšega CLN

Na redni seji 26. t. m. je Izvršni odbor SIAU razpravljal o zadržanju vodstev strank bivšega CLN-a in njihovega tiska, ki so že pred tedni začela z obrekovalno in strahovalno kampanjo v zvezi s proslavo vseljudskega praznika — 1. maja. Izvršni odbor SIAU

u g o t a v l j a,

da je bila ta kampanja sprožena z namenom, da oslabi enotnost demokratičnih množic tržaškega ozemlja, da bi te ne mogle proslavljati tega velikega praznika v bratskem sožitju brez ozira na narodno, versko ali politično pripadnost — združeni delavci, kmetje, poštini intelektualci in sploh vsi resnični demokrati tržaškega ozemlja.

Zagnali so hujskaško in strahovalno kampanjo, da je treba praznovati 1. maj samo z rdečimi zastavami, in izvedli pritisk na ZVU, da zabrani ljudskim množicam praznovati 1. maj na način, kot ga pojmujejo in čutijo najširše ljudske množice. ZVU se je temu pritisku vdala z edinstvenim dekretom, da so na prvomajski proslavi v Trstu prepovedane vse narodne zastave. Po spontanem protestu tržaških množic je bila Zaveznika vojaška uprava prisiljena ta ukrep umakniti. Ti hujskaški so bili pripravljeni za ta dan žrtvovati svojo zastavo na račun zastav, pod katerimi so najširše ljudske množice vodile težko osvobodilno borbo proti nacifašizmu.

S to kampanjo so protiljudske grupacije, ki se nazivajo demokratične nacionalne stranke, hotele potvrditi značaj praznika najširših ljudskih množic in ga zožiti na najožji krog tovarniških delavcev.

Isti ljudje, ki so se še nedavno srdito borili proti rdeči zastavi in ki so jo za časa močnega dvanajstredne stavke napadali, nanjo pljuvali in jo zažigali, so danes njeni hinavski zagovorniki.

Kar počenjajo danes, ima predvsem namen, da bi pod eno samo zastavo — rdečo — priklrili dejstvo, da živijo na tržaškem ozemlju poleg Italijanov tudi Slovenci. Poleg tega pa bi

hotel odvrniti od vseljudskega značaja praznika 1. maja določene sloje prebivalstva, da bi ta veliki praznik vseh naprednih narodov v svetu reducirali na najožji krog delavstva in bi s tem ločili kmete in vse široke meščanske sloje od osnovnih množic delovnega ljudstva, ki so se borile proti nacifašizmu za svobodo pod svojimi narodnimi zastavami.

Izvršni odbor SIAU

o b s o j a

vso to hujskaško in strahovalno kampanjo s strani vodstev strank bivšega CLN-a, ki naj bi zabranila ljudskim množicam svobodno manifestiranje, češ da bi to privedlo do incidentov, med tem ko te incidente vodstva sama organizirajo — zgovoren dokaz je gnusen napad na Slovensko narodno gledališče.

Hkrati pa izvršni odbor SIAU

s o g l a s n o i z r e k a

Koordinacijskemu odboru za proslavo 1. maja vse priznanje in popolno zaupanje za vse njegovo dosedanje delo, združeno z velikimi naporji ter ga poziva, da nadaljuje svoje delo z isto borbenostjo in vestnostjo kot do sedaj, pri čemer mu izvršni odbor

z a g o t a v l j a

vsestransko pomoč, da bo proslava 1. maja dan-vseljudske manifestacije za zmago demokracije.

Vse demokratične množice tržaškega ozemlja pa izvršni odbor

p o z i v a,

da se udeležijo proslave 1. maja, ki bo strnila vse poštene demokrate v enotno demokratično fronto za zmago demokracije, bratstva in mira, za zmago bratstva med Slovenci in Italijani na tržaškem ozemlju, za dobro sosedstvo med Italijo in Jugoslavijo, za pomiritev duhov in odnosov med prebivalci tržaškega ozemlja v borbi za delo in gospodarsko neodvisnost.

I Z V R Š N I O D B O R

SLOVANSKO - ITALIJANSKE ANTIFAŠISTIČNE UNIJE

Konstruktivni predlogi ZSSR na konferenci štirih

Moskva, 28. — V komentarju o moskovski konferenci je moskovski radjaski komentator, kritični zadržanje nekaterih delegacij napram Sovjetski zvezi in poudarila, da je Sovjetska delegacija postavila konstruktivne predloge, medtem ko ti, ki zagovarjajo razdelitev Nemčije, s tem zmanjšujejo možnost so delovanja med štirimi velesilami pri reševanju nemškega vprašanja. Politika Sovjetske zveze stremi za tem, da za dolga leta zajamči mir in varnost med narodi.

«Izvestija» pišejo o moskovski konferenci med drugim, da se nikakor ne sme poudarjati izvršeno delo; doslej bi pa lahko večje uspehe, če ne bi nekateri delegacije ponovno spregle vprašanj, ki so bila že rešena. Sovjetska delegacija je stalno vztrajala na tem, da se izvedejo jalski in potašinski sklepi, druge delegacije, posebno ameriška in britanska, pa so skušale sistematično spreminjati že sprejete sklepe.

Stavka v Los Angelesu

New York, 28. (Tass) — Radio New York javlja, da so večerj prišli stavkati pristaniški delavci v Los Angelesu v znak protesta proti delavskim zakonom, o katerih sedaj razpravlja ameriški kongres. Pred obično hišo v Los Angelesu je demonstriral preko tisoč delavcev.

OBLETNICA OF V SLOVENIJI

Govor člana izvršnega odbora Borisa Kraigherja

Ljubljana, 28. — Po vsej Slovenji so na slovenski način proslavili 6. obletnico ustanovitve OSVOBODILNE fronte. Nad 20.000 oseb je šlo v povorki po ljubljanskih ulicah na predvečer obletnice. Nosili so zastave, napisane in bakle ter vzikali OSVOBODILNI fronti. V gledališču je bila velika manifestacija. Član Izvršnega odbora OF Boris Kraigher je imel daljši govor.

Boris Kraigher je najprej govoril o šestletnem boju slovenskega ljudstva za svobodo. V zadnjih šestih letih pa je ljudstvo pod vodstvom OSVOBODILNE fronte spoznalo, da mu svobode ne more nihče podariti, ampak da si jo mora pridobiti sam. V šestih letih pa je tudi premagal neuporne naše majhnosti in neuporne naše spoznanje, kar zmore, odpora in spoznanje, kar zmore, zgrabi svojo usodo v lastne roke. V tej dob, je tudi goslo enotnosti slovenskega naroda postalo življenjska stvarnost. Na osnovi stebel demokracije v svetu, na Sovjetsko zvezo. Samo po tej poti je dosegel, kar je dosegel, in samo po tej poti nemore upati na uspeh v bodočnosti.

Zato je bolj kot kjerkoli v tem vprašanju nujna popolna enotnost OSVOBODILNE fronte, popolna združitev vseh Slovencev v OSVOBODILNI fronti, zlasti tudi v krajih, ki ostanejo danes še izven meja Federativne ljudske republike Jugoslavije. Vsako izdajanje iz OSVOBODILNE fronte, vsako grupsko slabljenje enotnosti OSVOBODILNE fronte, zlasti v teh krajih je direktno izdajstvo nad slovenskim narodom in nad njegovo tisočletno borbo za združitev.

Osnovna garancija, da bomo dosegli dokončno združitev slovenskega naroda v okviru federativne ljudske republike Jugoslavije, je danes v dvigavanju naporov za gospodarsko utrditev nove Jugoslavije. Zato je ob šestletnici OSVOBODILNE fronte naša glavna naloga: graditi, graditi, graditi!

FLRJ ZAHTEVA IZROČITEV

vojnih zločincev, ki so na britanskem in ameriškem zasedbenem področju

Beograd, 28. — Na tiskovni konferenci je namestnik zunanjega ministrstva, dr. Aleš Bebler govoril o vprašanju izročitve vojnih zločincev, ki so sedaj na britanskem in ameriškem zasedbenem področju.

Velika Britanija in ZDA sta s posebno noto obvestili vlado, da sta dovolili italijanski vladi aretacijo in nato izpušitev na svobodo glavnih zločincev, ki so v Italiji. Britanska vlada je s posebno noto obvestila, da bo tako imenovane begunce v Italiji premeštila na britansko področje v Nemčiji.

Jugoslovanska vlada je zaradi tega odločno protestirala, ker je bilo od sklenitve premirja z Italijo dovolj časa za aretacijo in izročitev vojnih zločincev. Do sedaj je bilo le majhno število teh izročeni Jugoslaviji, dočim jih znanil zločinci svobodno nadaljujejo svoje fašistično in teroristično delovanje pod zaščito okupacijskih oblasti.

Bebler je nato izjavil, da so zavestne oblasti v Italiji omogočile beg raznim zločincem, ko niso mogle več odlašati njihove izročitve. Tudi prepuščanje italijanskim oblastem funkcij, ki bi spadale obisto je v pristojevo jugoslovanskih oblasti.

Končno je Bebler izjavil, da so se v taboriščih jugoslovanskih beguncov ustanovile teroristične skupine, ki so jim potem omogočile prehod v Italijo. Svojo izjavo je zaključil z zahtevno, naj bi ZDA in Velika Britanija podvezle stroge ukrepe, da bi preprečile ponavljanje takih incidentov.

«Tanjug» poroča, da so večje število ustašev, ki so jih pred kratkim aretirali v Italiji in ki je njih izročitev zahtevala Jugoslavija, izpustili na svobodo.

Agencija «ATI» poroča, da so večerj britanske oblasti izročile blizu Sežane jugoslovanskim oblastem sledeče vojne zločince: generala ustaške aviacije Krena, Vladimirja Zidovca, Viljama Peroša, Janka Turanskega, Milivoja Magdala in Danila Ivanovića. Britanske oblasti bi bile morale izročiti deset zločincev, v sprememni pismu pa so navedle razne razloge, zaradi katerih ostali niso bili izročeni.

De Gaulle in Vichy

Pariz, 28. — Pri proslavi obletnice postanka «Marseilles» je Maurice Thorez govoril o francoskem gospodarskem položaju in poudaril napore francoskih rudarjev, ki so dvignili francosko proizvodnjo premoga na višino, ki prekaša predvojno proizvodnjo. Poudaril je tudi važnost sovjetskih dobav žita v preteklem letu, ki prekašajo ameriške dobave in to v nasprotju s tem, kar bi hotel prikazati Léon Blum, Gleda Nemčije je Thorez poudaril, da se stalne interese Francije bolj približujejo sovjetski tezi kakor tezi zahodnih držav. Končno je Thorez opozoril francosko ljudstvo, naj ne naseda De Gaulleovim spletkam, ki ima za seboj vse pristaše Vichyja in kolaboracionistov.

Odbor MRP je izdal proglas, v

katerega poziva Francoze, naj se ne delijo v bloke. Proglas samo enimogrede oboja De Gaulleovo stališče in izjavlja, da MRP ne bo pristopila k odboru za budnost nad republiko.

Posledice neredov v Indiji

Novi Delhi, 28. (AFP) — Po neslavljenih poročilih je bilo v Indiji zaradi neredov v zadnjih treh mesecih 7000 oseb ubitih, 12.900 teže ranjenih; 250.000 oseb pa je dobilo zdravniško pomoč. Škoda se pa še ne more točno preceeniti, merja pa, da znaša preko milijon sterlingov.

Največ sta trpeli pokrajini Punjab in Prince na severozahodni meji. Število mrtvih zaradi sporedov od lanskega julija znaša 30.000, ranjenih pa 100.000.

Marshallove izjave o moskovski konferenci

Washington, 28. — Ameriški zunanji minister Marshall je danes po radiu govoril o poteku konferenci v Moskvi. Dejal je, da so vse točke, ki so se bile pojavile, že ko so razpravljali o pogodbi z Italijo in ostalimi državami, in ki so sedaj o njih neposredno razpravljali, ostale nerešene. Ta vprašanja pa bi bilo treba konkretno rešiti, ker gre za vprašanja bistvene važnosti za življenje milijonov ljudi.

Napel je tudi vprašanje premoga in dejal, da je to vprašanje tesno povezano z proizvodnjo jekla, pri čemer nastaja vprašanje oemške težke industrije, ki bi znala poštati zopet nevarna za mir. Omenil je tudi poročilo zaveznškega nadzorstvenega sveta v Berlinu. Na podlagi tega poročila so štirje ministri razpravljali o proceduri za pripravo mirovne pogodbe z Nemčijo. Dalje je izjavil, da se pogajanja o Nemčiji niso nanašala samo na varnost Evrope in sveta, pač pa tudi na preostalo svetovno. Medtem ko je bila naša naloga pripraviti pogodbo, ki bi imela vrednost za dolgo dobo let, je nadaljeval Marshall, smo se znašli pred vprašanji, ki so bili življenjske važnosti za evropske narode, ki zahtevajo pomoč, premor, hranilo in druge nujne potrebine. In ki obsejajo grenko razpoloženje do Nemčije, ki jih je spravlja v težko gospodarski položaj. Pa tudi Velika Britanija in ZDA ne morajo se nadalje izdajati sto tisoče dolarjev za Nemčijo. Glavna in kritična vprašanja o Nemčiji so: 1. Centralna vlada; 2. značaj gospodarskega sistema in njegova pozicija v odnosu z vso Evropo; 3. reparacije; 4. meje nemške države; 5. način, kako naj bodo zavezniške države, ki so bile v vojni z Nemčijo, zastopane pri sestavi mirovne pogodbe.

Objavil je nato ameriško stališče o teh vprašanjih in v glavnem ponovil argumentacije, ki jih je želel znebiti na moskovski konferenci. Obožil je Sovjetsko zvezo, da je onemogočila sporazum o gospodarski ureditvi Nemčije in zagovarjal gospodarsko združitev ameriškega in britanskega področja. O reparacijah je dejal, da je to vprašanje krtične važnosti, ker prihaja do izraza pri vseh drugih vprašanjih.

ZVU se je premislila in nam zastave dovolila

V zvezi z vestjo, ki smo jo na tem mestu pričeli v soboto, dne 26. t. m. sporočamo, da se je ZVU premislila in za vse prvomajske svečanosti dovolila nošenje vseh zastav.

Začetek prvomajskih preraslov v Trstu

Fašistični pobaljal v paninem begu

Prvomajske proslave v okviru prvomajskega tedna so se začele v soboto po določenem programu, ki ga je ZVU v celoti odobrila.

Prva prireditve je bila nočna stafeta v soboto zvečer. Ob 10. uri so bili lahkoatletičari že na svojih mestih in prireditve je povsem uspešna, čeprav jo je skupnica nekaj paglavcev, ki jim je prav zares težko iz njihovih trdih butic izbiti fašistično miselnost in manire, hotela motiti v bližini krožka «Fellugaa».

Druga prireditve pa je bila v nedeljo dopoldne na trgu Unità, kjer je godba krožka «Rinaldi» iz Sv. Jakoba imela koncert. Igrali so komade Verdia, Bellinija, Wagnerja in Smetane. Godba je svoj program izvedla nemoteno in z velikim uspehom, ob čemur navdušenju in ploskanju velike množice ljudstva, ki se je zbralo na trgu. Tudi izvajalje programa tega koncerta so sovestni hoteli motiti s kričanjem «čavvi». Ljudstvo je hotelo razgrajati zapoditi, toda zaščitila jih je sveda policija, tako da niso takoj prešli tega, kar so škali.

Nato je godba odkorakala v smerstvu velike množice proti korzu. Policija ji je spet hotela zadržati pot ter jo usmeriti v neko stransko ulico; toda množica se je kar vila na korzo. Skupnice pobalino so se začele umikati, na trgu delo Bors, kjer so bile nekoliko bolj goste, pa so začela metati na povorko kamenje in steklenice. Množica je hotela takoj reagirati, toda zadržala jo je policija. Na čelu pobalinov je bil znani voditelj republikanske mladine Breznica, ki se je nedavno v krožku Tomazija mladinskim plenumu ginjuno dejal, da spustijo naše zastavo in da je treba napraviti konec sovražnosti v tretji kalinomi. Kričujoč tema pa je množica hotelo nagajati razgrajaje v beg. Množico bura «Erexa», s katerih so reakcionari metali steklenice na ljudstvo, so nenadoma začele letati po zraku in pobalini so izginili kakor kaifa.

Na trgu ex Malta so se zopet zbrali. Prišlo je novo kamenje na množico. Tedaj pa je množica pregrajala vse; kakor plaz se je vili za fašisti, ki so v begu padli drug preko drugega in iskali zavetje v starem mestu. Tudi okraj jih je policija rešila pred posledicami upravičene ogorčenosti izzane množice. Nato se je množica zopet zbrala in s petjem borbenih pesmi odločno korakala naprej po korzu, čez trg Goldoni do trga Stare mitnice, kjer se je povorka razšla.

Resnici na ljubo pa moramo povedati, da smo opazili in slišali, da so številni meščani, ki do sedaj niso z nami simpatizirali, glasno izražali svoje globoko obsojdo nad početjem fašističnih pobalinov, tako da nam prav za prav vsak nov pobalen nastop fašistov pridobi novih pristalcev. Kajti vsak običajni pošten človek se prosi vsemu očividno, ko prvomajske proslave polomsko gredo proti svojemur višiki, ki bo v četrti, mora nujno opredeliti za demokracijo ali za fašizem.

250.000 delavcev v Maleziji napoveduje stavko

London, 28. (AFP) — Na plan-tažah kavačev v Maleziji proti 250 tisoč delavcev v stavko, če jim lastniki ne bodo zvišali plače in priznali plačanege dopusta. Lastniki plantaž so zelo zaskrbljeni zaradi «onemogočih zahtev» delavcev. Pravijo, da so pripravljani, razgovorjati se s sindikati, toda ne s tistimi, ki jih priznavajo delavci.

Urad skupščine, ki ga tvori šest komisij, se bo sestal jutri, da preučiti dnevni red zasedanja. Zasedanje se je nato odložilo.

Cachin o politiki ZDA

London, 28. (AFP) — Na zborovanju, ki ga je v Manchesteru priredila britanska komunistična stranka, je francoski poslanec Marcel Cachin izjavil, da je prijateljstvo med Veliko Britanijo in Francijo jamstvo za mir in napredek v Zahodni Evropi. Dejal je tudi, da ameriške politike vmešavanja v druge zadeve ne moremo nazivati za demokratično. Gleda De Gaulle je Cachin izjavil, da francosko ljudstvo nikakor ne misli dati oblasti v roke enemu samemu možu.

Proces profi Bafi

Praga, 28. — Začel se je proces proti prejšnjemu lastniku tovarne Bata v Zlinu, Janu Bata. Tovarna je sedaj nacionalizirana.

Zahtevamo mir na STO-ju

in spoštovanje narodne enakopravnosti!

S prostovoljnimi delom so izdelali v naših krožkih in tovarnah preko 20.000 bakel.

Prilpave za prvomajsko proslavo so razgibale najširše ljudske množice. V delu za prvi maj bodisi v krožkih, tovarnah, na telovadskih ali kjer koli se je sodelovanje med naprednimi Slovenci in Italijani še bolj poglobilo. Bratsko sodelovanje, ki se je skovalo v obojestrni borbi proti skupnemu sovražniku, se sedaj nadaljuje in utrjuje v borbi za demokracijo in kruh proti vsem izkoriščevalcem ljudstva. Ni je sile, ki bi to enotnost razbila. Brezuspješni so poskusi plačevanje imperializma, da bi vnesli razdor v naše vrste.

Zavedamo se svoje moči! Naša je bodočnost! Z zavistjo in strahom opazuje reakcija naše prilpave, ki tako odlično uspevajo. Boje se! Tresejo se pred udarno silo naših strnjelih množic. Objavljene številke o nabranih prostovoljnih prispevkih so jim trn v peti, ker so dokaz, da imamo resnično oporo v ljudstvu. Ta denar je ljudstvo darovalo prostovoljno za svojo borbeno manifestacijo, kjer bomo pokazali vsemu svetu, da hočemo demokracijo, kruh in mir, ter da smo za uresničenje svojih pravic združeni v močno demokratično fronto. Ljudstvo se bori za svoje pravice in ljudstvo je samo zbralo prostovoljne prispevke za proslavo svojega praznika.

ALI ŽE IMATE SPORED IN NAVODILA?

Od sodelovanja množic in dobre organizacije zavisi uspeh prvomajske proslave. Množice bodo sodelovale, organizacija pa je v rokah najboljših organizatorjev. Mislijo na vse! Zato so izdali brošuro v slovensčini in v italijansčini; spored in navodila, kjer najdete vse, kar je potrebno za prvi maj. Spored in navodila so dokaz skrbne in odlične organizacije in sposobnosti organizatorjev. Preskrbite si vsi spored in navodila!

DOBRO STE SE NAUČILI VAJ!

V nedeljo so se vršile v Trstu, Kopru, Nabrežini, Bujah, Hrvatinih, Opčinah in Boljuncu okrožne telovadne vaje. Razpoloženje telovadcev je bilo na višku. Popravlili so dosedanje napake in se dobro naučili vaj. Telovadci so bili disciplinirani. Po kakovosti izvajanja so se izkazali v Istri. Do prvega maja se lahko še bolj izpopolnite!

Prvega maja bomo pokazali našo moč in povedali vsemu svetu, da se bomo brez kompromisa borili proti ostankom fašizma in za priznanje narodne enakopravnosti.

Prvomajski odposlanci tržaškega ljudstva

V želji, da simbolično poločemo povezanost Trsta z zaledjem, so delovne množice Trsta izbrale iz svoje srede najboljšje tovarise in tovarišice, katere so odposlali na povabilo zalednih držav na proslavo prvega maja.

V soboto popoldne je 40 odposlancev, med njimi tudi nekaj žem, iz tržaških tovarin in iz ozemlja STO-ja, odpotovalo v Moskvo, Beograd, Sofijo, Tirano, Bukarešto, Prago, Varšavo in Budimpešto s pozdravi našega ljudstva. Preden so odpotovali so poslali ljudstvu STO-ja sledeči pozdrav: «Pred odhodom v prestolnice Sovjetske zveze, Jugoslavije, Poljske, Bolgarije, Romunije in Albanije iskreno pozdravljamo naše tovarise in jim obljubljamo, da bomo izpolnili naloge, ki so nam jih nadele delavske množice. Povezali bomo naše ozemlje z deželami, ki s svojim gospodarstvom težijo na naše mesto. Ponosni bomo delavstvu teh dežel vaš bratski pozdrav. Prepričani, da bomo pravino tolačili vaše želje, vam zagotavljamo, da bomo vedno bolj utrjevali povezavo med narodi».

Delegacija delavcev iz STO-ja je na svojem potovanju skozi Ljubljano obiskala italijanski kulturni krožek «P. Morgana», kjer se je sestala s predsednikom krožka in drugimi tovariši.

Palestinsko vprašanje pred izredno skupščino OZN

Flushing Meadows, 28. (AFP) — Danes se je začelo izredno zasedanje glavne skupščine OZN o vprašanju Palestine.

Skupščina je imenovala posebno komisijo devetih članov za verifikacijo pobesitvi, v kateri so zastopani Sovjetska zveza, Ukrajina, Jugoslavija, Argentina, Avstralija, ZDA, Libanon in Peru. Za predsednika je bil nato izvoljen brazilski delegat Aranha, ki je izjavil, da bo skušal rešiti svojo nalogo nepristransko in pravično. Izvolili so se sedem podpredsednikov, ki so predstavljali petih velesil, Indije in Ekvatorja.

Imenovali so nato šest stalnih komisij. Kanadski delegat Pearson je bil izvoljen za predsednika politične komisije, češkoslovaški delegat Jan Papenek za predsednika gospodarske komisije, egipski delegat Mohamed Hassan pa za predsednika socialne komisije, švedski delegat Eriksson za predsednika varnostne komisije, poljski delegat Miniewicz za predsednika komisije za bilanco skupščine OZN, delegat Hondurasu Tiburcio Carías pa za predsednika legalne komisije.

Kulturno sodelovanje med FLRJ in CSR

Beograd, 28. (Tanjug) — V Beogradu so podpisali pogodbo za kulturno sodelovanje med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Pogodba določa prijateljsko sodelovanje med obema državama na vseh področjih: znanstvena, šolstva, umetnosti in fizikultura. Dogovor predvideva tudi ustanovitev mešane komisije, ki bi razdeljevala na dva odseka: eden bo deloval v Pragi, drugi v Beogradu.</

Fašisti proslavljali Benita

Ob obletnici Mussolinijeve smrti so tržaški fašisti proslavili njegov spomin. Dne 26. t. m. ob 9.30 se je zbralo na trgu Sv. Justa pred spomenikom padlih iz prve svetovne vojne, ok baterem sta tudi dve plošči v spomin padlih v abesinski in španski vojni, kakih 20 ljudi. Ze prejšnjo noč so neznanec položil tjakaj spominsko ploščo z napisom »25. aprila 1945, ki ima med dvema križema vklesano številko 300.000.

Kmalu nato se je pripeljal na trg avto. Istopista sta iz njega dva mladenca z latorjevimi vencami, ki je nosil enaki napis, kakor je bil na plošči. Ko so polagali vence, so vsi navzoči fašistično pozdravljali in vzklikali: »Zivel Duce! Zivel Mussolini! Zivela velika Italija!«. Ceremonija je trajala kakih deset minut.

Istega ne zjutraj je bila v cerkvi Sv. Antona Novega maša za združeno za največji krvnikom italijanskega naroda, ki so se je udeležili isti fašisti. Policijsko sporočilo o tem dogodku pravi, da so bili vsi navzoči neznanec. »Special Branch« vodi o dogodku preiskavo.

V sredi Trsta se torej lahko po dveh letih po vojaškem porazu fašizma vrše fašistične proslave. Po tem si nekateri upajo še trditi, da fašizem ni več živ. Ni kaj reči, dve leti zaupne uprave sta rodili resle uspehe.

Tržaški »apostoli«

Iz Prosele nam pišejo, da je k njim pripeljal v sredo taksi dva moška in neko žensko, ki so izstopili pred gostilno »Pri belem konjčku«. Kmalu nato je moške zopet naložili, žensko pa pustili v gostilni še naprej pijano.

Iz prve gostilne se je ženska odpravila v družbo, kjer je na vse možne načine začela izgovarjati navozce, pojoc fašistične pesmi, poudarjajoč Pasquinelliho kot Devo Orleansko in psujoc zelo glasno navozce s »čavli«. Ljudje, ki so bili prisotni, si niso hoteli mazati rok s pijano baburo. Konec teme je pa napravila policija, ki je le enkrat »ogovornila«, čok izziva po naših vaseh in nesramno odpejala.

»Svetovni bi takim in podobnim »apostolom« iz Trsta, da našemu ljudstvu ni za to, da bi jih poslalo in da je dosti bolje za nje, če ostanejo doma, in se kopajojo ob oših, ki so za nas že zdavnaj minili.

»Izobražen« policaj

Povsod na Goriskem in tudi drugje so potekale proslave OF v miru in redu. Samo tam, kjer so se začeli vmešavati civilni policaji, izstopati mirne prebivalce, ki lahko pritožijo do izgovorov, če ne bi bili naši ljudje tako disciplinirani.

V Borjani je civilni policist Kramar Ivan stopil v dvorano z napravljenimi pistoli in ukazal govorniku: »Roke v vrta! Pokazali so mu rodno dovoljenje za proslavo, nakar je odgovoril: »To je dovoljenje za sestanke, ne pa za govore!«

Ljudje so se temu odgovoru nasmejali, kajti normalnemu človeku z zdravimi možgani se zdi, da se ne more sestanke vršiti, ne da bi kdo govoril. Po vsi verjetnosti so se pa policajski možgani nekoliko skusili, tako da ni sposoben logično misliti, sicer ne bi tako nastopal proti ljudstvu.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

FIZKULTURA

JUGOSLOVANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Partizan se je revanširal Rdeči zvezdi, Lj. Ponziane so doživeli poraz

Enainvajseto kolo jugoslovanskega nogometnega prvenstva je prineslo tržaški enajsterici, ki se bori za obstoj v ligi, hudi udarec, in to pred lastno publiko. Zagrebška Lokomotiva je Trščanom v zadnjih 15 minutah igre kar 4 krat potresla mrežo. Kdor je prisotnostni tekmi, mora priznati, da je poraz Lj. Ponziane nezaušluzen, saj je 60' igre bila nadmočna Zagrebčanom. Vzrok nedeljskega poraza pa je v tem, da so gosti igrali z voljo do zmage, medtem ko so Trščani skoraj spali na igrišču. Seveda se je položaj Lj. Ponziane z nedeljskim porazom zelo poslabšal in bo treba v ostalih tekmah dobro pihljati v roke. Glavna tekma te nedelje pa je bila v Beogradu med Partizanom in Rdečo zvezdo. Partizan se je posrečilo revanširati za poraz, ki ga je doživel v jesenskem kolu prvenstva, zmagal. S to zmagijo je Partizan tako rekoč že osvojil prvenstvo. Za presenečenje pa sta preskrbeli enajsterici Budućnosti in Zenitizma, ki sta na tujih igriščih remizirali s Hajdukom in Spartakom. Dinamo je v Nisu zmagal nad 14. Oktobrom, Kvarner pa je odpravil Pobodo. Metalac je tekmo z Nafto dobil par forait.

Rezultati: Partizan-Rdeča zvezda 1:0; Lokomotiva-Lj. Ponziane 4:0; Kvarner-Poboda 3:0; Budućnost-Hajduk 1:1; Spartak-Zenitizma 0:0; Dinamo 14. Oktobar 2:1; Metalac-Nafta 3:0 (par forait).

KVALIFIKACIJSKA LESTVICA

Partizan	21	18	2	55	16	37
Rdeča zv.	21	16	1	40	18	33
Dinamo	21	15	3	57	21	33
Dinamo	21	13	4	46	13	30
Metalac	21	12	3	38	24	27
Spartak	21	8	6	33	29	22
Poboda	21	8	5	37	34	21
Kvarner	21	7	9	20	28	17
Lokomotiva	21	6	4	11	25	16
Budućnost	21	5	11	34	43	15
Lj. Ponziane	21	4	13	24	41	14
Zenitizma	21	4	13	22	47	12
14. Oktobar	21	3	13	15	51	11
Nafta	21	3	0	18	13	7

Pokrajinsko prvenstvo

Tekma Gaslini-Skedenj, ki je bila v ospredju sportskega zanimanja, se je končala 32' pred koncem, ker je bil sodnik zaradi neredov na igrišču, prisiljen predčasno zaključiti. Do tega trenutka je vodil Gaslini z enim golom razlike, ki ga je dosegel iz enajstmetrovke. Skedenj je bil v zadnjem trenutku v napredni poziciji, a ni mogel dojeti gola.

Evropsko prvenstvo v košarki v Pragi

V Pragi se je pričelo evropsko prvenstvo v košarki. Prvi dan tekem je dal te rezultate: Sovjetska zveza 22:12; Poljska 22:12; Rumunska 22:12; Italija 22:12; Belgija 22:12.

Košarka

Pokrajinsko prvenstvo: Col-Tovarna strojev 25:23; Tomazič Kr-Izola 47:28; Rinaldi-Redivo (ženske) 22:12.

Rauberberg pokal: Tomazič-Rinaldi B 18:0; DSZ-Vom 24:4; Vesna-Svd 36:4; Col-Margdalena 16:8.

Evropsko prvenstvo v košarki v Pragi

V Pragi se je pričelo evropsko prvenstvo v košarki. Prvi dan tekem je dal te rezultate: Sovjetska zveza 22:12; Poljska 22:12; Rumunska 22:12; Italija 22:12; Belgija 22:12.

Pokrajinsko prvenstvo

Tekma Gaslini-Skedenj, ki je bila v ospredju sportskega zanimanja, se je končala 32' pred koncem, ker je bil sodnik zaradi neredov na igrišču, prisiljen predčasno zaključiti. Do tega trenutka je vodil Gaslini z enim golom razlike, ki ga je dosegel iz enajstmetrovke. Skedenj je bil v zadnjem trenutku v napredni poziciji, a ni mogel dojeti gola.

Evropsko prvenstvo v košarki v Pragi

V Pragi se je pričelo evropsko prvenstvo v košarki. Prvi dan tekem je dal te rezultate: Sovjetska zveza 22:12; Poljska 22:12; Rumunska 22:12; Italija 22:12; Belgija 22:12.

Pokrajinsko prvenstvo

Tekma Gaslini-Skedenj, ki je bila v ospredju sportskega zanimanja, se je končala 32' pred koncem, ker je bil sodnik zaradi neredov na igrišču, prisiljen predčasno zaključiti. Do tega trenutka je vodil Gaslini z enim golom razlike, ki ga je dosegel iz enajstmetrovke. Skedenj je bil v zadnjem trenutku v napredni poziciji, a ni mogel dojeti gola.

Evropsko prvenstvo v košarki v Pragi

V Pragi se je pričelo evropsko prvenstvo v košarki. Prvi dan tekem je dal te rezultate: Sovjetska zveza 22:12; Poljska 22:12; Rumunska 22:12; Italija 22:12; Belgija 22:12.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Tržaški Slovenci slrtnjeni v OF

manifestirajo za bratstvo med narodi na STO-ju

V nedeljo dopoldne ob 10. uri je bila v govorani Doma pristanjskih delavcev svečana proslava šeste obletnice OF. Proslavo je priredil odbor za proslavo 27. aprila s sodelovanjem Slovensko-hrvaške prosvetne zveze in Centro di cultura popolare.

Proslavo je otvoril v slovenskem in italijanskem jeziku zadnji predsednik tržaške OF. Za njim je govoril tov. Babč, tajnik SIAU, ki je opasal zmagovitost pot OF od ustanovitve pa do danes. V italijanskem jeziku je govoril tov. Pogassi, predsednik MOS-a. Prinesel je pozdrave demokratičnih Italijanov iz severne Italije, ki so proslavljali 25. april.

V svojem govoru je poudaril, kako so se odzvale delavske množice pozivu OF ter so se odšle boriti ram ob rami s Slovenci. V hribe so odšli delavci iz Trsta, Tržica, Milj itd. Skupaj s slavnimi slovenskimi brigadami sta se borili italijanski brigadi Fontanot in Garibaldi. Tako se je s krvjo in skupnimi žrtvami na bojnih poljanah skovalo bratstvo med slovenskim in italijanskim ljudstvom. Nato je tovariš Pogassi ostro obsodil škandalozne dogodke, ko so italijanski neofašisti hoteli preprečiti slovensko kulturno prireditve v »Nazionale«. »Svobodni narod ne more zatirati drugih narodov« je dejal.

Oba govora je ljudstvo sprejelo z navdušenim plaskanjem in je govornika večkrat prekinilo.

Program prireditve je bil v duhu slovensko-italijanskega bratstva. Vse točke programa so bile skrbno nastudirane in posrečeno izbrane. Zdrženjski pevski zbori iz Rojana, Bazovice, Prosele in Skedenja so zapeli 4 partizanske pesmi. Stalin-grajsko pa so morali ponavljati. P. Vismovitz je z občutkom recitiral v italijanskem pesem Ade Negri: Požar v rudniku. V italijanskini so tudi igrali enodejansko »Vengo anch'io compagno«, ki se dogaja v času nemške zasedbe. Dobro so tudi izvajali odmelek iz »Hlapca Jernejca«, katerega je nastudiral odsek slovenskega prosvetnega društva »Dan Cankar« od Sv. Jakoba.

Zdrženjski pevski zbori Tomaziča, Padriče, Gropade, Treb, Gročane in Bazovice.

Proslava obletnice OF

v Bazovici in Lipici

Bazovica je v soboto 26. t. m. dojemlo proslavo obletnice Osvobodilne fronte. Pri proslavi je sodeloval domači pevski zbor, ki je nastopil naslednjega dne tudi na proslavi v Trstu. Tov. Prst je v daljšem govoru čestljal pomemben in polnopravni OF od prvih početkov do danes.

Naslednjega dne je Koordinacijski odbor za proslavo 1. maja priredil v Lipici miting, katerega čisti dobiček pojde za kritje stroškov prvomajске proslave v Trstu. Nastopili so pevski zbori iz Lokve, Padriče, Gropade, Treb, Gročane in Bazovice.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Ljudstvo se tudi vpraša, kako to, da imajo v službi tako omejenega policista.

Obletnica smrti treh partizanov

Včeraj je bila druga obletnica smrti tov. Giusta Bortolutti-ja, Lj. Andreotti-ja in Karla Rauberja, ki so padli za našo svobodo na Komenci. Posebna delegacija krajevnega SIAU-ja je odnesla predvečernjajšim lep venec in ga položila na kraju smrti.

Volitve v združeni sindikat

Danes zjutraj ob 7. uri začnejo volitve v tovarni stroj Sv. Andreja. Ob 8. uri zjutraj v direkciji CRDA in pri TELVE. Uslužbeni Mestne delavke volijo ob 8. uri, uslužbeni Mestne hranilnice ob 7.30.

Jutri, v sredo ob 8. uri zjutraj, volijo uslužbeni tržaške industrije znanstvenih izdelkov in v »Cantiere Giuliano«.

Delavci, udeležite se polnočestvalno volitev in dokažite s tem svojo razredno zavest!

VESTI S PODEZELJA

PADRIČE

Proslava obletnice OF. ASIZZ je proslavila 6. obletnico Osvobodilne fronte. Govor je bil v slovenskimi in italijanskimi za delavce, ki so zaposleni na cesti. Po govoru je sledila igra in nastop pevskih zborov.

ŠT. PETER NA KRASU

Setev na Pivki. Kmetje desetih vasi, ki spadajo v območje krajevnega narodno-osvobodilnega odbora v St. Petru na Krasu, so od 8. do 19. aprila posejali sledečo površino polja: 11.250 m² ovasa, 87.600 m² ječmena, 5.700 m² koruze, 68.830 m² domače detelje, 14.000 m² lucerne, 49.450 m² krmilne pese, 3.280 m² korenja, 96.400 m² krompirja, 5.320 m² ostalih površin.

BORŠT

Eliza se 1. maj, praznik delovnega ljudstva. Da bomo ta dan čim boljše praznovali, se tudi v naši vasi pridno pripravljamo. Mladina in pionirji se redno udeležujejo telovadbe. Pevski zbor se marljivo vežba. Tudi ostalo prebivalstvo naše vasi se zaveda važnosti praznika 1. maja. Za finančno pomoč smo priredili kulturno prireditve v ples ter pri tem nabrali 4400 lir. AFZ je izvedla nabiralno akcijo po vasi in zbrala v ta namen 10.000 lir, tako da je naša majhna vasica zbrala skupno 5426 lir.

ŠMARJE PRI KOPRU

Vedno pre telovadbe. Naši telovadniki vsak dan neumorno vadijo. Pred kratkim so imeli sektorske vaje. Na teh vajah so sodelovali telovadci iz sledečih vasi: Šmarje, Gažon, Srgas, Kostabona, Pomjan in Puče. Telovadci so vaje precej dobro obvladali, le na izvedbo bo treba še paziti, kar pa bomo popravili do prvega maja.

Istega dne smo imeli skupne pevske vaje s pevci iz Gažona in Kostabone. Stevilo šmarskih pevcev je bilo 40.

z-Jugoslavija 50:11; Bolgarija-Avstrija 58:13; Poljska-Romunija 51:23; Italija-Albanija 60:15; Egipt-Belgija 46:35.

Italija-Svica 5:2

Nogometna tekma med Italijo in Svico je v Firencih končala z zmago Italije 5:2. V Rimu pa sta igrali igrali univerzitetni reprezentanci Italije in Avstrije. Zmagali so italijanski akademiki z rezultatom 4:1.

Boks

DSZ (Trst) - DSZ (Reka) 5:2

Slinoci je bilo v kinodvorani »Mare« revanšno bokersko srečanje med atletski reške in tržaške Delavske sportne zveze. Tržačanom je uspelo, da so se revanširali za nedavni poraz na Reki. Rezultati so:

— Bantam skupina: Lupo (Reka) je po točkah premagal Contea (Trst). Muja skupina: Sosč (Trst) je po točkah zmagal nad Dodičem (Reka). Petelinjska skupina: Semeraro (Trst) je v drugem kolu s tehničnim knock-outom premagal Battistella (Reka). Lahka skupina: Logo (Trst) je po točkah premagal Ukoviča (Reka); Barbadoro Natalino (Reka)-Godina (Trst), neodločeno. Srednjehtaka skupina: Vlah (Reka)-Golitan (Trst), neodločeno; Arnesi (Reka) je v drugem kolu predal porazu Raccu (Trst). Končni rezultat 5:2 za Trst.

Požar v hotelu »Pri pošti«

Karč Ivan, lastnik hotela »Pri pošti« je javil, da se je v sobi, kjer je prenočeval Cavallo Roberto iz Bergama in italijanski poročnik

poslati se enega izvidnika z rezervnimi sredstvi za zvezo, da bi se v slučaju neposrednega zadetka mogla takoj vzpostaviti opazovalnica na zvokliku; rdečearmejci in starejšina posadka komore naj skupno z bolničarji takoj prenesejo ranjence iz cerkve po jarku v gozd.

— Po vašem ukazu je prišel Krajev, — mi je sporočil Rahnov. — Naj ga pošljem k vam?

— Ne. Naj počaka, takoj bom prišel v štab.

8.

Preden sem se vrnil v štab, sem sklenil, da obiščem borec v izrednih zakloniščih. Stopil sem iz podzemnega zaklonišča, počenil v jarku ter se ozri okrog sebe. Nebo se je razjasnilo. Z one strani se je pokazal na modrem koščku neba konček sonca. Snopi žarkov so padali nekoliko pošev, zamazani sneg se ni lesketal. Čez arj in pol do dve uri bo legel mrak na zemljo.

Po zvočnem streljanju, po jakosti nemškega ognja sem domnel: prišlo bo do napada. Prišlo bo danes. Neke tu, v bližini. Ne bo se končala tako, samo s streljanjem ta poslednja ura borbenega ireva.

Nemci so z vsemi kalibri udarjali po naši prednji črti, kot da bi hoteli a tem ohladiti svoj bes. En del granat, ki je z življenjem parali zrak, je letel tja, kjer so v skritih položajih, v artiljerijskih zakloniščih, stali naši topovi. Druge so padale v bližini. Sredi polja so se pokazali redkeje kot med dnevom črni stolpi zemlje. Ti so se približali grebenu obale, na čigar obronkih so bila ukopana neopazna zaklonišča. Sodeč po premeščanju ognja je nasprotniki odkrili našo skrito obrambno erto. Očitno jo je bilo izdalo gibanje ordonansov in strelšin.

Zgrbil sem se na stopnici ezkega hodnika ter opazoval eksplozije. Postalo je hladno. Bil sem brez plaša v vatirani bluzi, ki je bila stisnjena s pasom.

(Se nadaljuje)

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

Predavanje tov. De Stradija v kinu Alabarda

Le z ostro borbo proti izkoriščevalcem bo novi združeni sindikat branil delavske interese

V nedeljo dopoldne je bilo v nabito polni dvorani kina Alabarda sindikalno zborovanje, na katerem je tov. De Stradi govoril o izvoru sindikatov. Opisal je nastanek delavskega razreda in težke prilike, v katerih so se porodili prvi sindikati v obrambo izkoriščanih delavcev pred kapitalom. Sindikati so nastali iz nujnosti in delodajalci so jih skušali spetkati najprej zatreči, ko pa jim to ni bilo več mogoče, so skušali z raznimi spletkami razvdati delavstvo. V zgodovini poznamo več primerov, ko so delodajalci ustanovili s pomočjo raznih izdajalcev delavskega razreda rumene sindikate.

Dokler so sindikati in delavstvo vodili borbo samo za zvišanje plač,

so jih delodajalci še nekaako dopuščali, ostro pa so nastopili proti njim, ko so začeli poleg ekonomske voditi politično borbo, ki je osnovni pogoj za emancipacijo delavskega razreda. Teorija o »apollitnosti« sindikatov, ki jo sedaj čisto čujemo, ni prav nič novega. Izkoriščevalci delovnega ljudstva se zavedajo, da jim sama borba za zvišanje mezd za nekaj stotink ni ntvarna, čevarno pa jim je epotno delavsko gibanje, ki stremi za zrušitvijo sistema izkoriščanja. Zato morajo sindikati poleg ekonomske borbe voditi tudi politično, ker bo le odprava izkoriščanja človeka po človeku zagotovila delavstvu boljše življenje.

Tudi tu pri nas razni preroki in »dohtarji« govore, da se morajo sindikati zanimati zgolj za gospodarska vprašanja, kakor da bi se dalo potegniti ostro ločnico med gospodarskim in političnim življenjem. Njihove spletke pa so zelo prozorne in kljub vsem blestecim frazam služijo le izkoriščevalcem. Sindikati morajo voditi razredno borbo, ker le tako bodo služili intertem delavstva.

Tudi pri nas sta se pojavila dva sindikata. Res je, da sta sedaj na poti spjitve, toda kljub želji večine delavstva po enotnosti, se spletke nadaljujejo. Zato morajo delavci zelo dobro paziti, koga bodo izvolili, da bo res zastopal njihove interese.

Po govoru tov. De Stradija je spregovoril dr. Geppi od Delavske zbornice, ki je hotel dokazati, da morajo sindikati voditi samo ekonomsko borbo. Delavci so ga poslušali, toda jasno so mu povedali, da se z njegovim mnenjem ne strinjajo. Tov. De Stradi mu je odgovoril in pobil vsa njegova protislovja. Dejal je, da vsa povišanja mezd nič ne zalžejo, če se ne ustavijo cene, saj so po vsakem povišanju mezd cene takoj narasle.

Po dveh letih, odkar je končala vojna, živi naše ljudstvo v obupnih gmotnih prilikah, število brezposelnih pa je vsak dan večje. Če bo hotel novi združeni sindikat res braniti interese delavstva, tedo bo moral voditi neizpreno borbo proti vsem izkoriščevalcem